

Senioru lietu padomes sēde

2013.gada 15.jūlijā

PROTOKOLS NR.3

Rīgā,
Skolas ielā 28, 2.korpusa 3.stāva zālē

2013.gada 15.jūlijā
plkst. 11.30

Vada: Ilze Viņķele, labklājības ministre

Piedalās:

Janīna Ancāne	Biedrības „Vārkavas novada pensionāri” valdes priekšsēdētāja
Silvija Beikerte	Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” valdes locekle
Maija Groduma	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktora vietniece
Jāzeps Janiševs	Biedrības „Latvijas Senioru alianse” valdes priekšsēdētājs
Sarmīte Krecece	Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja vietniece
Sanita Kukliča	Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Starpnozaru sadarbības nodaļas vecākā eksperte
Andis Ozoliņš	Latvijas Pensionāru federācijas domes loceklis
Maija Poršņova	Labklājības ministra padomniece
Māra Sīmane	Pārresoru koordinācijas centra Attīstības plānošanas nodaļas konsultante
Inese Šmitiņa	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktore

Pieaicinātās personas:

Inga Vanaga	Saeimas deputāte
Anda Grīnfelde	Saeimas deputāta palīdze

Protokolē: Margarita Žukovska, Senioru lietu padomes sekretariāts, Labklājības ministra palīdze

Darba kārtībā:

1. Veiksmīgas sabiedrības novecošanas politika.
2. Citi jautājumi.

1. Veiksmīgas sabiedrības novecošanas politika.

I.Vanaga prezentē Reformu partijas redzējumu par veiksmīgu sabiedrības novecošanas politiku. Prezentācijas mērķis – vienoties par nepieciešamību noteikt koordinējošo institūciju **nacionālā līmeņa veiksmīgas sabiedrības novecošanas politikas dokumenta** izstrādei.

Prezentācijā uzsvērta sabiedrības novecošanas problēmas aktualitāte Latvijā un Eiropā kopumā kā arī iekļauta informācija par dzīves kvalitātes ietekmi novecošanās procesā, pensionāru dzīves kvalitāti Latvijas reģionos, nozīmīgākiem ekonomiskās drošības segmentiem un „Sudraba” politiku, kas ir vērsta tieši uz vecākas paaudzes iedzīvotāju interešu nodrošināšanu, izstrādes nepieciešamību.

I.Viņķele aicina padomes locekļus izteikt savu viedokli attiecībā uz I.Vanagas iniciatīvu.

M.Sīmane informē, ka Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam izstrādes gaitā tika izveidota darba grupa ar mērķi noskaidrot, kas palīdzēs noņemt šķēršļus, kas kavē dažādu vecumu cilvēku attīstību. Darba grupas darbības laikā pacēlās jautājums par valsts „Sudraba politiku” un tika nolemts pievērsties šai politikai fundamentāli, izstrādājot Nacionālo attīstības plānu nākamajam plānošanas periodam vai arī izejot no tā, kāds būs esošā Nacionālā attīstības plāna vidējā termiņa novērtējums. Novērtējums parādīs, kādas būs prioritāšu izmaiņas gan pret valsts budžetu, gan pret ES struktūrfondi. Šobrīd pastiprināta uzmanība ir jāpievērš ienākumu nevienlīdzībai un demogrāfijas jautājumiem. M.Sīmane ierosina par Reformu partijas priekšlikumu šogad un nākamgad rīkot sabiedrisko diskusiju, neveidojot atsevišķu darba grupu. Viņa arī sniedz informāciju, ka 2015.gadā būs skaidras ilgtermiņa demogrāfijas tendences. Vienlaicīgi viņa informē, ka šobrīd notiek politikas plānošanas sistēmas izvērtējums un līdz 2013.gada 1.oktobrim Pārresoru koordinācijas centram būs jāiesniedz informatīvais ziņojums Ministru kabinetam. Ļoti iespējams, ka politikas plānošanas sistēma mainīsies ar 2014.gadu. Šī brīža analīze rāda, ka atsevišķu nozaru pamatnostādnes, kuru mērķa grupas reizēm arī pārklājās, nenodrošina mērķtiecīgu politikas realizāciju, jo politikas mēdz būt pārāk sadrumstalotas.

Pārresoru koordinācijas centrs no savas puses piedāvā palīdzēt ministrijām organizēt viedokļu apmaiņu. Vienlaicīgi viņa atgādina, ka Pārresoru koordinācijas centram nav politiskās atbildības.

S.Krecere uzskata, ka senioru problēmu risināšana jau notiek esošās padomes ietvaros un ka Padome pēc būtības arī pilda koordinatora lomu.

S.Beikerte pauž viedokli, ka visi uz senioru dzīves kvalitātes uzlabošanas pasākumi prasa finanšu līdzekļus. Viņasprāt, šobrīd vissvarīgāk būtu nodrošināt iespēju senioriem virs 50 gadiem turpināt strādāt. S.Beikerte ierosina veikt pētījumu par to, kādā veidā var atbalstīt senioru darbaspējīgā vecumā. Viņa arī uzskata, ka Senioru lietu padome ir vērtīga darba grupa, kas ir izveidota senioru jautājumu risināšanai un kuras locekļi ir gatavi aktīvi sadarboties ar dažādām iestādēm un personām nepieciešamās informācijas iegūšanai un priekšlikumu izstrādei.

I.Vanaga informē, ka Reformu partijas iecere ir dibināt darba grupu, kur būtu pārstāvji no nevalstiskajām organizācijām, nozaru ministrijām.

I.Viņķele jautā, ar ko jaunā darba grupa atšķirtos no Senioru lietu padomes?

I.Vanaga uzskata, ka Senioru lietu padomei ir konsultatīvais raksturs un te būtu nepieciešami pārstāvji gan no Finanšu ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas.

I.Viņķele atgādina, ka šobrīd Labklājības ministrijai ir virkne politiku, kur būtu jābūt ietvertam senioru jautājumiem. Viņa piedāvā balstīties uz esošajiem politikas plānošanas dokumentiem piem., Ģimenes valsts pamatnostādnes, Veselības pamatnostādnes u.c.

A.Grīnfelde informē, ka jaunizveidotās darba grupas mērķis būtu plašāk skatīties uz senioru dzīves kvalitāti.

M.Sīmane informē, ka gan ES Struktūrfondu plānošanas periodā, gan Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020. gadam ir ietverti pasākumi, kas ir vērsti uz senioru situāciju uzlabošanu.

J.Janiševs ierosina veidot senioru centrus pašvaldībās, lai gados vecāki cilvēki rastu nodarbošanos atbilstoši savām interesēm un dalītos zināšanās un pieredzē ar citiem senioriem.

M.Poršnova, atgriežoties pie Reformas partijas prezentācijas mērķa, pauž viedokli, ka jaunās darba grupas izskatāmie jautājumi neatšķirtos no Senioru padomes sēžu tēmām. Viņa uzskata, ka 2014.gads ir laiks pensionāru problēmu un to risinājumu izkristalizēšanai, lai apspriestu un rastu savus piedāvājumus nākamajiem plānošanas dokumentiem.

I.Vanaga uzskata, ka seniori ir ievērojama iedzīvotāju grupa un ka jaunās darba grupas izveidošana būtu labs instruments senioru problēmu izvērtējumā un risinājumu meklēšanā.

A.Ozoliņš, atgriežoties pie prezentācijas slaida par nozīmīgākajiem ekonomiskās drošības avotiem vecumdienās, pauž viedokli, ka paļaušanās uz aktīviem, kuri uzkrāti vai mantoti un paļaušanās uz ģimenes atbalstu ir atkarīgi no indivīda. Savukārt algotā darba turpināšana un paļaušanās uz sociālās drošības sistēmu ir atkarīgas no valsts ekonomikas situācijas. Viņš uzskata, ka algotā darba turpināšana senioram ir ļoti aktuāla, jo senioram ir grūti iekārtoties jaunajā darbā sava vecuma dēļ, te būtu jāpārdomā valsts atbalsts uzņēmējiem, lai tie būtu motivēti nolīgt darbā senioru.

M.Poršnova uzskata, ka šeit lielu lomu spēlē sabiedrības informēšana par ieguvumiem pieņemot darbā senioru.

J.Ancāne pozitīvi vērtē to, ka senioru problēmu jautājums ir pacelt augstā līmenī.

I.Viņķele informē, ka sākotnējs Senioru lietu padomes mērķis bija padomes ietvaros sagatavot priekšlikumus senioru dzīves kvalitātes uzlabošanai un iesniegt tos atbildīgajām ministrijām.

M.Poršnova piebilst, ka nepieciešamības gadījumā Padomes sēdēs tiks pieaicināti arī pārstāvji no citām ministrijām.

S.Beikerte uzskata, ka jaunās grupas izveidošana ir nelietderīga.

J.Ancāne pievienojās S. Beikertes viedoklim. Padomes locekļi vienojās, ka jaunās darba grupas izveide šobrīd nav lietderīga.

2.Senioru lietu padomes priekšlikumi nākamajās sēdēs izskatāmajiem jautājumiem.

I.Viņķele piedāvā izskatīt padomes locekļu iesūtītos priekšlikumus un vienoties par prioritārajiem jautājumiem.

M.Poršnova informē, ka Labklājības ministrija visus iesūtītos priekšlikumus ir apkopojusi piecos blokos – pensijas lietas, sociālā drošība, nodarbinātība, veselība un citi jautājumi. Viņa ierosina katrā nākamā sēdē izskatīt vienu jautājumu, sagatavojot informāciju par problēmu un tās iespējamiem risinājumiem. Pēc jautājuma izskatīšanas tiks izstrādāti priekšlikumi, kas tiks ieprotokolēti. Viņa ierosina padomes locekļiem arī turpmākajās sēdēs piedāvāt jautājumus apspriešanai.

I.Viņķele jautājumu par nodokļu politikas izmaiņām ierosina likt otrajā vietā pēc pensiju jautājuma.

M.Poršnova jautā, kurš padomes locekļiem šķiet svarīgākais jautājums – veselība vai sociālā palīdzība?

Padomes locekļi vienbalsīgi atbild, ka abi divi jautājumi ir līdzvērtīgi svarīgi.

I.Viņķele piedāvā jautājumu par Sociālās palīdzības sistēmas pieejamību senioriem skatīt rudenī, jo Labklājības ministrijai līdz 2013.gada 1.augustam Ministru kabinetā ir jāiesniedz priekšlikumi sociālās palīdzības sistēmas pilnveidei.

J.Ancāne uzskata, ka ļoti svarīgi ir nodrošināt veselības pakalpojumu pieejamību senioriem.

S.Kukliča pauž viedokli, ka ar veselību saistītos jautājumus iespējams nepieciešams izskatīt sadalot pa tēmām - kompensējamiem medikamenti, veselības aprūpes pieejamība – ģimenes ārsti, rehabilitācija utt. Tāpat uzsver, ka ir svarīgi pievērst uzmanību veselīgam un aktīvam dzīvesveidam. Šobrīd pašvaldībās notiek fiziskās aktivitātes nodarbības senioriem. Viņa arī informē, ka Veselības ministrija ir izstrādājusi ieteikumus veselīgam uzturam, pieaugušajiem un personām, kas vecākas par 60 gadiem.

J.Ancāne uzskata, ka laukos dzīvojošam cilvēkam ir grūti nokļūt līdz pašvaldības centram, kur notiek šādas fiziskās nodarbības senioriem.

I.Viņķele aicina padomes locekļus vienoties par to, ka nākamajā padomes sēdē tiks izskatīts jautājums par Latvijas Pensiju sistēmas problēmjautājumiem un to risināšanas iespējām. Kā papildjautājums tiks piedāvāta informācija par pensionāru apliecību izsniegšanu.

S.Beikerte informē, ka no 2013.gada 24.oktobra līdz 27.oktobrim notiks Eiropas Savienības valstu – EURAG un Latvijas NVO rīkotā konference „Seniors mūsu mainīgajā Eiropā”.

Nolēma:

- 1. Turpināt darbu pie senioru problēmu risināšanas Senioru lietu padomes ietvaros.**
- 2. Nākamajā Senioru lietu padomes sēdē skatīt jautājumu par Latvijas Pensiju sistēmas problēmjaudājumiem un to risināšanas iespējām.**
- 3. Par nākamo padomes sēdes datumu vienoties atsevišķi.**

Sēdi slēdz plkst. 12:40.

Padomes priekšsēdētāja

I.Viņķele

Protokolēja

M.Žukovska